

Przedmiot	Antypedagogika w książkach dla młodych odbiorców <i>Antididacticism in children's literature in the perspective of Critical Pedagogy</i>
Prowadzący	mgr Marta Niewieczerzał
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Celem zajęć jest przedstawienie nurtu antypedagogiki ze szczególnym naciskiem na jego obecność i funkcjonowanie w literaturze dla młodych odbiorców. Omówione zostaną najważniejsze założenia teorii pedagogicznych w ujęciu Ekkeharda von Braunmuhla i Hubertusa von Schoenebecka.
Dłuższy opis	Zajęcia mają na celu przybliżenie historii antypedagogiki i jej źródeł w literaturze. Omówione zostaną różne podejścia i definicje terminu „antypedagogika”, który może dotyczyć określonego nurtu myślenia w pedagogice lub tendencji narracyjno-ideologicznych w literaturze dziecięcej. Refleksji poddawane będą teksty należący do kręgu utworów antypedagogicznych; na tej podstawie wyróżnione zostaną strategie narracyjne oraz ideologiczne będące w kontrze wobec tekstów dydaktycznych.
Literatura	Lektura obowiązkowa: • A. Lindgren, trylogia o Pippi Pończoszance (<i>Pippi Pończoszanka, Pippi wchodzi na pokład, Pippi na południowym Pacyfiku</i>), tłum. I. Szuch Wyszomirska, T. Chłapowska, wydanie dowolne • A. Lindgren, <i>Ronja, córka zbójnika</i>, tłum. A. Węgleńska, wydanie dowolne • R. Dahl, <i>Matylda</i>, tłum. K. Kopczyńska-Rojek, wydanie dowolne • D. Walliams, <i>Babcia Rabuś</i>, tłum. K. Zaremba, Dom Wydawniczy Mała Kurka, 2013 Lektura dodatkowa: • M. Konopnicka, wybrane wiersze • F. Simon, <i>Koszmarny Karolek</i>, tłum. dowolne, wydanie dowolne • S. Blake, <i>Kupa siku</i>, tłum. J. Rzyska, Wydawnictwo Dwie Siostry, Warszawa 2014 • L. Carroll, <i>Alicja w Krainie Czarów</i>, tłum. dowolne, wydanie dowolne • B. Śliwerski, <i>Współczesne teorie i nurty wychowania</i>, Kraków 1998 Na życzenie słuchaczy lista lektur może ulec niewielkim zmianom.

Efekty kształcenia	Wiedza: znajomość najważniejszych ustaleń terminologicznych i definicyjnych dotyczących pojęcia antypedagogiki w myśli pedagogicznej oraz w historii literatury dla dzieci i młodzieży; wiedza na temat dydaktycznego oraz antypedagogicznego nurtu w literaturze dla młodych odbiorców Umiejętności: analiza oraz interpretacja dydaktycznych utworów dla dzieci i młodzieży; analiza oraz interpretacja antypedagogicznych utworów dla dzieci i młodzieży Kompetencje społeczne: zdolność prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykorzystaniem nabytych kompetencji w działalności zawodowej i społecznej
Metody i kryteria oceniania	ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność) (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	Antypedagogika jako nurt w pedagogice Dydaktyzm w literaturze dla dzieci i młodzieży Antypedagogika w literaturze dla dzieci i młodzieży
Metody dydaktyczne	elementy wykładu – 30% elementy dyskusji – 70%
Liczba godzin	6
Punkty ECTS	2

Przedmiot	Baśń <i>Fairy tale</i>
Prowadzący	dr Weronika Kostecka
Rodzaj przedmiotu	ćwiczenia
Założenia	Znajomość klasycznych wersji baśni z zachodniego kręgu kulturowego (<i>Czerwony Kapturek, Kopciuszek, Śnieżka</i> etc.).
Skrócony opis zajęć	Zajęcia dotyczą historii i teorii baśni oraz współczesnych „gier” z topiką baśniową. Prezentują rozmaite kierunki badań i interpretacji. Ukazują baśń jako tekst kultury.

Dłuższy opis	Celem zajęć jest przedstawienie rozmaitych odmian baśni na przykładzie utworów polskich i obcych. Pierwszy blok tematyczny obejmuje zagadnienia związane z baśnią tradycyjną: dzieje baśni; baśń jako zjawisko międzykulturowe; jej cechy gatunkowe; kierunki badań i interpretacji. Drugi blok dotyczy baśni literackiej: baśń tradycyjna a literacka – różnice i punkty wspólne; złożoność baśniowej sfery aksjologicznej; baśń literacka a inne gatunki prozy. Trzecia część przedstawia przemiany współczesnej prozy baśniowej i grę z konwencją baśniową w tekstach dla młodszych i starszych odbiorców.
Literatura	1 i 2. Wybrane baśnie braci Grimm: <i>Dziecko Maryi, Czerwony Kapturek, Śnieżka, Kopciuszek, Jaś i Małgosia, Śpiąca Królewna, Roszpunka</i> (rekomendowane wydanie: J. i W. Grimm, <i>Baśnie dla dzieci i dla domu</i>, tłum. E. Pieciul-Karmińska, 2 t., Poznań 2010) Wybrane baśnie Charles’a Perraulta: <i>Czerwony Kapturek, Kopciuszek, Śpiąca Królewna, Sinobrody</i> (rekomendowane wydanie: <i>Baśnie czyli opowieści z dawnych czasów</i>, tłum. B. Grzegorzewska, b.m.w., 2010) 3. Wybrane baśnie Andersena – m.in. <i>Królowa Śniegu, Mała syrenka, Cień</i>, wyd. dowolne. Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): K. Makuszyński, <i>Szewc Kopytko i kaczor Kwak z tomu: Bardzo dziwne bajki</i>, wyd. dowolne. B. Ostrowska, <i>Szklana góra</i> – dostępna m.in. w zbiorze <i>Woda żywa</i>, wyd. dowolne. W.M. Thackeray, <i>Pierścień i róża</i>, tłum. Z. Rogoszówna, wyd. dowolne. 4. A. Lindgren, <i>Mio, mój Mio</i>, przeł. M. Olszańska, Warszawa 2008 Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): K. DiCamillo, <i>Opowieść o Despero. Historia myszki, księżniczki, zupy i szpulki nici</i>, przeł. A. Cioch, Warszawa 2005 N. Gaiman, <i>Gwiazdny pył</i>, przeł. P. Braiter, wyd. dowolne 5. H. Krall, <i>Co się stało z naszą bajką?</i>, Warszawa 1994 B. Butenko, <i>KrUlewna Śnieżka</i>, Warszawa 2008 R. Innocenti, A. Frisch, <i>Czerwony Kapturek w wielkim mieście</i>, Poznań 2014 R. Jędrzejewska-Wróbel, <i>Siedmiu Wspaniałych</i>, Warszawa 2010 Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): Seria „niebaśnie”, Warszawa 2005–2006: J. Olech, <i>Czerwony Kapturek</i>; L.K. Talko, <i>Jaś i Małgosia</i>; M. Rusinek, <i>Kopciuszek</i> J.K. Teske, <i>Pies w krainie Wędrującej Nocy</i>, Lublin 2011

	6. J. Connolly, <i>Księga rzeczy utraconych</i>, tłum. K. Malita, Warszawa 2007 Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): A. Carter, <i>Towarzystwo wilków oraz Popielucha, czyli duch matki</i>, w: tejże, <i>Czarna Wenus</i>, tłum. A. Ambros, Warszawa 2000 N. Gaiman, <i>Śpiąca i wrzeczono</i>, w: tegoż, <i>Drażliwe tematy</i>, przeł. P. Braiter, wyd. dowolne T. Lee, <i>Wolfland</i>, w: tejże, <i>Red as blood or Tales From the Sisters Grimmer</i>, New York 1983 E. Donoghue, <i>The Tale of the Apple</i>, w: tejże, <i>Kissing the Witch</i>, London 1997
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ pogłębienie wiedzy o specyfice poszczególnych typów baśni, ▪ zdobycie wiedzy o ewolucji gatunku, ▪ orientacja w trendach rozwojowych klasyki i współczesności. Umiejętności: ▪ pogłębienie umiejętności rozpoznawania schematów baśniowych w utworach reprezentujących inne niż baśń gatunki prozy, ▪ kształtowanie umiejętności pogłębionej interpretacji utworów baśniowych. Kompetencje społeczne: ▪ umiejętność prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykorzystaniem nabytych kompetencji w działalności zawodowej i społecznej, ▪ zdolność systematycznego uczestnictwa w życiu kulturalnym, zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami kultury i nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce związanymi z książką i jej instytucjami.
Metody i kryteria oceniania	aktywny udział w dyskusji (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	1 i 2. Baśnie tradycyjne – historia, teoria, metody badań, kierunki interpretacji. 3. Baśń literacka 4. Wzorce baśniowe w literaturze dla dzieci i młodzieży 5. Współczesne przeobrażenia baśni 6. Gra z konwencją baśniową w utworach dla starszego odbiorcy
Metody dydaktyczne	Elementy wykładu (wprowadzenie teoretyczne), dyskusja (wspólna analiza i interpretacja tekstów)
Liczba godzin	12
Punkty ECTS	4

Przedmiot	Czytelnictwo dzieci i młodzieży <i>Reading patterns of children and youth</i>
Prowadzący	dr Dorota Grabowska
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Celem zajęć jest prześledzenie najważniejszych tendencji występujących w czytelnictwie dzieci i młodzieży.
Dłuższy opis	Omawiane zagadnienia: ▪ Doprecyzowanie pojęć związanych z czytelnictwem (czytanie, czytelnictwo, zainteresowania czytelnicze, gusty czytelnicze, rzeczywiste czytelnictwo). ▪ Kształtowanie się zainteresowań czytelniczych w idealnym modelu. ▪ Ukazanie specyfiki technik badawczych (ankiety, wywiadu, obserwacji, testu, analizy statystycznej, analizy dokumentów, eksperymentów) w badaniu czytelnictwa dzieci i młodzieży. ▪ Czytelnictwo dzieci i młodzieży na podstawie aktualnych badań czytelniczych.
Literatura	▪ J. Brophy: <i>Motywowanie uczniów do nauki</i>. Warszawa 2004. ▪ C. Clark: <i>Children's and Young People's Reading. A school study conducted by the National Literacy Trust's annual survey</i>. London 2010. ▪ <i>Literacy Instruction for Adolescents. Research based Practice</i>. New York 2009. ▪ <i>Psychologia rozwoju człowieka. Charakterystyka życia człowieka</i>. Warszaw 2006. ▪ J. Wojciechowski: <i>Czytelnictwo</i>. Wyd. 4. Kraków 1994. ▪ <i>Wokół mediów ery Web 2.0</i>. Warszawa 2010. ▪ Z. Zasacka: <i>Czytelnictwo dzieci i młodzieży</i>. Warszawa 2014.
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ zdobycie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy o współczesnych tendencjach w czytelnictwie dzieci i młodzieży Umiejętności: ▪ umiejętność charakteryzowania zainteresowań czytelniczych w poszczególnych fazach rozwoju dziecka i nastolatka, ▪ umiejętność doboru techniki badawczej stosownie do określonej grupy wiekowej, ▪ zdolność wskazywania i unikania najczęściej popełnianych błędów w kwestionariuszach ankiet

	Kompetencje społeczne: ▪ umiejętność inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób w zakresie nabytych kompetencji, ▪ współdziałanie w grupie, ▪ umiejętność określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.
Metody i kryteria oceniania	aktywność na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ przypomnienie i doprecyzowanie pojęć ważnych w czytelnictwie: czytelnictwo, czytanie, zainteresowania czytelnicze, gusty czytelnicze, zainteresowania czytelnicze, inicjacja czytelnicza, inicjacja literacka) ▪ omówienie kształtowania się zainteresowań czytelniczych w idealnym modelu ▪ odwołanie się do aktualnych badań czytelniczych dotyczących dzieci i młodzieży, zwrócenie uwagi na najważniejsze tendencje i wykorzystane narzędzia do badań
Metody dydaktyczne	▪ wykład konwersatoryjny, ▪ prezentacja multimedialna, ▪ dyskusja
Liczba godzin	4
Punkty ECTS	2

Przedmiot	Fantasy i fantastyka dla dzieci i młodzieży. Inspiracje anglojęzyczne <i>Fantasy and the Fantastic for Children and Young Adult: English-language inspirations</i>
Prowadzący	mgr Maciej Skowera
Rodzaj przedmiotu	ćwiczenia
Założenia	Podstawowa orientacja w tekstach powszechnej literatury dziecięcej od II połowy XIX wieku
Skrócony opis zajęć	Przedmiotem zajęć są współczesne anglojęzyczne utwory dla młodych odbiorców wchodzące w zakres szeroko pojmowanej literatury fantasy i fantastycznej. Podczas kursu poruszone zostaną następujące zagadnienia: a. Wprowadzenie. Teoria, historia, rynek i czytelnictwo anglojęzycznej fantasy i fantastyki; b. <i>Harry Potter</i> jako dzieło szczególne w najnowszych dziejach literackiej fantastyki dla młodych odbiorców;

	c. Horrorzy dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem opowieści nawiązujących do literatury gotyckiej; d. Młodzieżowe dystopie i proza postapokaliptyczna dla młodych odbiorców; e. Fantasy i fantastyka wobec traumy.
Dłuższy opis	Przedmiotem zajęć są współczesne anglojęzyczne utwory dla młodych odbiorców wchodzące w zakres szeroko pojmowanej literatury fantastyki i fantastycznej. Podczas kursu poruszone zostaną następujące zagadnienia: a. Aspekty teoretyczne fantastyki i fantastyki (definicje, odmiany, gatunki, metody badań); historia literatury fantastycznej w Wielkiej Brytanii i USA (od XIX stulecia); rynek i czytelnictwo fantastyki (przegląd raportów z badań prowadzonych np. przez Bibliotekę Narodową); b. <i>Harry Potter</i> jako dzieło szczególne w najnowszych dziejach literackiej fantastyki dla młodych odbiorców; artystyczne i społeczne aspekty cyklu; wpływ serii na rynek i czytelnictwo fantastyki; <i>Harry Potter</i> jako marka i przedsiębiorstwo; najnowsze teksty z uniwersum stworzonego przez J. K. Rowling; c. Horrorzy dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem opowieści nawiązujących do literatury gotyckiej; spory na temat literatury grozy dla młodych odbiorców; szczególne miejsce twórczości Neila Gaimana w omawianej dziedzinie i jej wpływ na polskojęzyczne realizacje gatunku; d. Młodzieżowe dystopie i proza postapokaliptyczna dla młodych odbiorców jako wyraz i ekstrapolacja cywilizacyjnych lęków; społeczne konteksty mody na tego rodzaju literaturę; polskie realizacje gatunku w kontekście prozy anglojęzycznej; e. Narracja fantastyczna jako sposób mówienia o traumie; rola elementów fantastycznych w opowiadaniu o trudnych dla postaci i odbiorcy wydarzeniach; fantastyka a śmierć, choroba, problemy rodzinne itp.; polskojęzyczne przykłady wobec prozy anglojęzycznej.
Literatura	• J. K. Rowling, <i>Harry Potter i Kamień Filozoficzny</i>, tłum. A. Polkowski, wydanie dowolne (lub inny uzgodniony z grupą tom); • Nieobowiązkowo: pozostałe tomy cyklu o Harrym Potterze; J. K. Rowling, J. Thorne, J. Tiffany, <i>Harry Potter i przeklęte dziecko. Część pierwsza i druga</i>, tłum. M. Hesco-Kołodzińska, P. Budkiewicz, Poznań 2016. • N. Gaiman, <i>Koralina</i>, tłum. P. Braiter, wydanie dowolne; • N. Gaiman, <i>Księga cmentarna</i>, tłum. P. Braiter, wydanie dowolne; • Nieobowiązkowo: G. Gortat, <i>Ewelina i Czarny Ptak</i>, Warszawa 2013; G. Gortat, <i>Miasteczko Ostatnich Westchnień</i>, Warszawa 2014; D. Wiczorek, <i>Strachopolis</i>, Kraków 2015; wybór współczesnej anglojęzycznej fantastyki grozy dla młodych odbiorców.

	• S. Collins, <i>Igrzyska śmierci</i>, M. Hesco-Kołodzińska P. Budkiewicz, wydanie dowolne LUB • S. Westerfeld, <i>Brzydca</i>, tłum. P. Braiter, Warszawa 2007 (jedna z pozycji obowiązkowa, druga – nieobowiązkowa); • Nieobowiązkowo: dalsze tomy serii S. Collins i S. Westerfelda; M. Błądek, <i>Gloria</i>, Warszawa 2016; wybór współczesnych anglojęzycznych dystopii dla młodych odbiorców. • P. Ness, <i>Siedem minut po północy</i>, tłum. M. Kiszela, Słupsk 2013 LUB • R. Riggs, <i>Osobliwy dom pani Peregrine</i>, tłum. M. Hesco-Kołodzińska, Poznań 2012 (jedna z pozycji obowiązkowa, druga – nieobowiązkowa); • Nieobowiązkowo: D. Kassjanowicz, <i>Cześć, wilki!</i>, wydanie dowolne; M. Szczygielski, <i>Za niebieskimi drzwiami</i>, wydanie dowolne.
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ pogłębienie wiedzy i refleksji anglojęzycznej fantazy i fantastyce dla młodych odbiorców; ▪ zdobycie wiedzy o historii i teorii fantazy oraz fantastyki; ▪ zdobycie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy o najnowszej polskiej literaturze fantastycznej rozpatrywanej w kontekście literatury anglojęzycznej. Umiejętności: ▪ umiejętność krytycznej lektury fantazy i fantastyki dla młodych odbiorców w kontekście historii i teorii tej literatury; ▪ rozumienie źródła różnorodności odczytań tekstów literackich. Kompetencje społeczne: ▪ rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie; ▪ zdolność systematycznego uczestnictwa w życiu kulturalnym, zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami kultury i nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce związanymi z książką i jej instytucjami.
Metody i kryteria oceniania	ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność) (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	1) Fantazy i fantastyka dla młodych odbiorców – teoria, historia, rynek, czytelnictwo 2) Fenomen <i>Harry’ego Pottera</i> i jego konteksty; 3) Horror i gotyk w fantastyce dziecięcej i młodzieżowej; 4) Wobec współczesności i przyszłości – młodzieżowe dystopie i proza postapokaliptyczna dla młodych odbiorców; 5) Fantazy i fantastyka wobec traumy.

Metody dydaktyczne	▪ Wykład ▪ Dyskusja ▪ Analiza tekstu literackiego ▪ Prezentacja kontekstów
Liczba godzin	10
Punkty ECTS	4

Przedmiot	Internet jako tekst kultury <i>Internet as a culture text</i>
Prowadzący	mgr Anna Mik
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Internet bardzo często jest przedstawiany jako źródło zagrożeń dla literatury i czytelnictwa wśród niedorosłych odbiorców. Jednak przestrzeń wirtualna, wbrew temu powszechnemu przekonaniu, nieustannie wchodzi z literaturą w intermedialne relacje, które w wielu przypadkach nie zagrażają, a wręcz przeciwnie, wspomagają jej promowanie – czy to poszczególnych dzieł literackich, czy też czytelnictwa w ogóle. Na zajęciach postaramy się przyjrzeć tej transmedialnej kombinacji, ze szczególnym uwzględnieniem obecności Internetu w świecie młodych czytelników.
Dłuższy opis	Nieustannie pozostając w szeroko pojmowanej tematyce Internetu, postaramy się znaleźć jak najwięcej powiązań pomiędzy przestrzenią wirtualną a literaturą dziecięcą i młodzieżową. Na pierwszych zajęciach przyjrzymy się, w jaki sposób wybrane dzieła zostały zaadaptowane przez Internet – zarówno przez ich pierwotnych twórców (portal Pottermore), jak i fanów (fanfiction) – których historia jest kontynuowana. Drugie spotkanie zostanie poświęcone literaturze tworzonej w Internecie oraz nowym formom literackim, takim jak m.in. hipertekst. Ostatnie zajęcia zostaną przeznaczone na poznanie sposobów promowania literatury dziecięcej i młodzieżowej w Internecie (portale społecznościowe, vlogi, blogi). Celem zajęć będzie przedstawienie obszarów wspólnych dla obu tych środków kulturowego przekazu i zastanowienie się, jakie perspektywy stwarza Internet w przypadku obcowania z literaturą dziecięcą i młodzieżową.
Literatura	▪ portal Pottermore ▪ przegląd wybranych stron fanfiction ▪ literatura w mediach społecznościowych ▪ przegląd wybranych kanałów YouTube ▪ przegląd wybranych blogów, portali internetowych

Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ Uporządkowanie wiadomości dotyczących Internetu i jego funkcjonowania w kulturze dla najmłodszych. Umiejętności: ▪ Zdolność czytania tekstów literackich zaadaptowanych w Internecie jako hiperteksty. ▪ Umiejętność wyszczególniania nieoczywistych tekstów literackich w przestrzeni internetowej (np. twitteratury). ▪ Umiejętność promowania literatury i kultury dziecięcej w Internecie. Kompetencje społeczne: ▪ Otwarcie się na nowe sposoby promowania kultury związane z szybko rozwijającą się technologią. ▪ Zdolność wchodzenia w intermedialne relacje w obszarze kultury rozwijającej się w Internecie i aktywnego udziału w życiu wirtualnym. ▪ Umiejętność właściwego oceniania nowych zjawisk związanych z kulturą popularną, dziecięcą i młodzieżową funkcjonującą w Internecie.
Metody i kryteria oceniania	aktywny udział w dyskusji (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ Literatura w Internecie ▪ Literatura internetowa ▪ Sposoby promowania literatury dziecięcej w przestrzeni wirtualnej
Metody dydaktyczne	wykład połączony z dyskusją
Liczba godzin	6
Punkty ECTS	2

Przedmiot	Klasyka poza stereotypami <i>Classics Beyond the Stereotypes</i>
Prowadzący	mgr Maciej Skowera
Rodzaj przedmiotu	wykład
Założenia	Podstawowa orientacja w tekstach powszechnej literatury dziecięcej od II połowy XIX wieku
Skrócony opis zajęć	Przedmiotem zajęć jest interpretacja klasycznych utworów literatury dziecięcej oraz ich przeróbek z perspektywy współczesnych kierunków badawczych i współczesnej wiedzy historycznoliterackiej. Omówione będą m.in.:

	a. Zagadnienia klasyki i kanonu literatury dziecięcej; b. Nieszablonowe sposoby lektury klasyki literatury dziecięcej z perspektywy współczesnych metodologii badawczych; c. Dorosły odbiorca wobec klasyki literatury dziecięcej; d. Przeróbki klasyki literatury dziecięcej; e. Klasyka literatury dziecięcej jako wzór, model, matryca, źródło obrazów archetypicznych – powtórzenia i negacje.
Dłuższy opis	Przedmiotem zajęć jest interpretacja klasycznych utworów literatury dziecięcej oraz ich przeróbek z perspektywy współczesnych kierunków badawczych i współczesnej wiedzy historycznoliterackiej. Omówione będą m.in.: a. Zagadnienia klasyki i kanonu literatury dziecięcej (czym są klasyka i kanon? Czy w ogóle istnieją? Co to znaczy, że utwór jest „klasyczny”? Czy istnieje polska klasyka dziecięca?); b. Nieszablonowe sposoby lektury klasyki literatury dziecięcej; c. Dorosły odbiorca wobec klasyki literatury dziecięcej; d. Przeróbki klasyki literatury dziecięcej (pojęcia adaptacji, kontynuacji, rewingu itp.; stałość i zmienność elementów oryginalnych); e. Klasyka literatury dziecięcej jako wzór, model, matryca, źródło obrazów archetypicznych – powtórzenia i negacje (jak współcześni autorzy/autorki literatury dziecięcej i literatury dla dorosłych odwołują się do klasyki dziecięcej i z jakich powodów to czynią?).
Literatura	▪ L. Carroll, <i>Przygody Alicji w Krainie Czarów</i>, tłum. M. Słomczyński – wyd. dowolne; ▪ A. Sapkowski, <i>Złote popołudnie</i>, [w:] tenże, <i>Coś się kończy, coś się zaczyna</i>, Warszawa 2000; ▪ L.F. Baum, <i>Czarnoksiężnik ze Szmaragdowego Grodu</i>, przeł. S. Wortman, wyd. dowolne; ▪ G. Maguire, <i>Wicked. Życie i czasy Złej Czarownicy z Zachodu</i>, tłum. M. Wyrwas-Wiśniewska, Kraków 2010 (fragmenty wybrane przez prowadzącego); ▪ J.M. Barrie, <i>Piotruś Pan i Wendy</i>, tłum. M. Rusinek, wyd. dowolne lub <i>Przygody Piotrusia Pana</i>, tłum. M. Słomczyński, wyd. dowolne; ▪ G. McCaughrean, <i>Piotruś Pan w czerwieni</i>, tłum. M. Rusinek, Kraków 2006; ▪ J. Ćwiek, cykl <i>Chłopcy</i> (opowiadanie wybrane przez prowadzącego); ▪ S. Lewis, <i>Lew, czarownica i stara szafa</i>, tłum. A. Polkowski, wyd. dowolne; ▪ S. Lewis, <i>Ostatnia bitwa</i>, tłum. A. Polkowski, wyd. dowolne; ▪ N. Gaiman, <i>Problem Zuzanny</i>, w: tenże, <i>Rzeczy ulotne. Cuda i zmyślenia</i>, tłum. P. Braiter, Warszawa 2006;

	▪ M. E. Smith, <i>Zabawa w Narnię</i>, w: tenże, <i>Zew Aslana. Chrześcijańska droga do Narnii</i>, tłum. J. Wolak, Kraków 2006; ▪ L. Grossman, <i>Czarodzieje</i>, tłum. M. Wyrwas-Wiśniewska, Katowice 2010; ▪ C.M. Valente, <i>O pewnej dziewczynce i jej podróży wokół Krainy Czarów na okręcie własnoręcznie wykonanym</i>, przeł. K. Socha-Duśko, Kraków 2015.
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ pogłębienie wiedzy i refleksji o procesach rozwojowych literatury dziecięcej; ▪ zdobycie wiedzy o współczesnych metodach interpretacji tekstów literatury dziecięcej; ▪ zdobycie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy o najnowszej literaturze dziecięcej oraz o kontynuacjach, adaptacjach i przeróbkach klasyki. Umiejętności: ▪ umiejętność stosowania nowoczesnych narzędzi badawczych do interpretacji utworów klasycznych; ▪ rozumienie źródła różnorodności odczytań tekstów literackich. Kompetencje społeczne: ▪ rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie; ▪ zdolność systematycznego uczestnictwa w życiu kulturalnym, zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami kultury i nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce związanymi z książką i jej instytucjami.
Metody i kryteria oceniania	obecność (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	1. Czym jest (i czy istnieje) klasyka literatury dziecięcej? 2. Alicja w Krainie Interpretacji. 3. Oz – kraina dzieciństwa czy imperium dorosłych? 4. Piotruś Pan, dzieciństwo i dorosłość. 5. Różne Narnie. 6. Po co nam klasyka? Powtórzenia i negacje.
Metody dydaktyczne	▪ Wykład ▪ Dyskusja ▪ Analiza tekstu literackiego ▪ Prezentacja kontekstów
Liczba godzin	12
Punkty ECTS	4

Przedmiot	Książka dziecięca wśród innych mediów. E-książki dla dzieci. Książka dziecięca w kulturze współczesnej <i>Children's book among other media. E-books for children. Children books in the contemporary culture</i>
Prowadzący	dr Michał Zając
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	Podstawowa wiedza na temat nowoczesnych technologii komunikacyjnych (wcześniejszy kontakt z laptopem, smartfonem i tabletem oraz podstawowymi programami i aplikacjami).
Skrócony opis zajęć	W trakcie zajęć podejmowana jest tematyka najnowszych technologii komunikacyjnych w kontekście ich związków z książką i literaturą dla dzieci. Prezentowane i omawiane będą najnowsze produkty tego rodzaju, jak również zjawiska czytelnicze związane z ich wykorzystywaniem.
Dłuższy opis	Cykl wykładów i zajęć konwersatoryjnych poświęconych, z jednej strony, nowym modelom korzystania z mediów przez niedorosłych, z drugiej zaś – nowym, elektronicznym paraksiążkowym formatom przygotowywanym dla zaspokajania potrzeby nowej generacji czytelników. Omówione zostaną pojęcia: konwergencja mediów, transtekst, „cyfrowi tubylcy”, „cyfrowi imigranci”, netgeneracja, kultura 2.0. Na zajęciach zostanie wprowadzony i zilustrowany przykładami koncept „książki konwergencyjnej”, produktu wydawniczego przeznaczonego dla młodszych nastolatków, opartego na tradycyjnej książce, poszerzonego jednak o komponenty niedrukowane. Zostaną zaprezentowane i omówione tzw. aplikacje książkowe na iPad. Poruszone zostanie tematyka książki elektronicznej oraz sprzętu niezbędnego do jej odczytywania – tzw. readery – czytniki (np. Kindle), tablety (np. Ipad), netbooki.
Literatura	▪ M. Zając, <i>Od Produktu Totalnego do książki konwergencyjnej. Związki książki dla dzieci i młodzieży z innymi mediami</i> [w:] <i>Współczesne oblicza komunikacji i informacji</i>, red. E. Głowacka, M. Kowalska, P. Krysiński, Toruń 2014, s. 313-322. ▪ M. Zając, <i>Przestarzały jak e-book? Nowoczesny jak t-book?</i> "Notes Wydawniczy" 8/2013. ▪ M. Zając, <i>Książka konwergencyjna?</i> „Świat Książki Dziecięcej” dodatek do „Poradnika Bibliotekarza”, 2/2008, s. 5. ▪ M. Zając, <i>Książka dziecięca – w stronę konwergencji mediów</i> [w:] <i>Biblioteka, książka, informacja, internet</i>, red. Z. Osiński, Lublin 2010, s. 101-113.
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ pogłębienie wiedzy na temat miejsca książki tradycyjnej wśród tzw. nowych mediów, ▪ zdobycie wiedzy na temat trendów rozwojowych książki internetowej.

	Umiejętności: ▪ rozumienie i umiejętność praktycznego stosowania podstawowych pojęć związanych z nowymi zjawiskami związanymi z modelami korzystania niedoroslých z mediów, ▪ znajomość i umiejętność wykorzystywania w pracy z dziećmi i młodzieżą najnowszych tendencji związanych z e-książką dla dzieci i młodzieży. Kompetencje społeczne: ▪ rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie, ▪ umiejętność prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykorzystaniem nabytych kompetencji w działalności zawodowej i społecznej.
Metody i kryteria oceniania	poziom aktywności wykazywany na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ e-czytelnicтво dzieci i młodzieży ▪ rynek e-booków dla dzieci i młodzieży ▪ e-booki dla dzieci: historia i sytuacja obecna ▪ książka konwergencyjna: definicja, porównanie z „produktem totalnym” ▪ aplikacje książkowe (<i>book apps</i>) dla dzieci – przegląd produktów
Metody dydaktyczne	prelekcja, prezentacja multimedialna, dyskusja
Liczba godzin	10
Punkty ECTS	4

Przedmiot	Literatura dla młodych odbiorców jako lektura szkolna <i>Children's and Young Adult literature in school</i>
Prowadzący	mgr Aleksandra Korczak
Rodzaj przedmiotu	Konwersatorium
Założenia	Gotowość do podjęcia świeżej, nieskrępowanej tradycjonalizmem refleksji nad miejscem i sensem lektury szkolnej w życiu młodego odbiorcy kultury, który dopiero rozwija swoje kompetencje czytelnicze.
Skrócony opis zajęć	Zajęcia mają na celu omówienie zestawu propozycji lekturowych, które m.in. uzupełniłyby obowiązkowy repertuar lektur szkolnych o brakujące lub marginalizowane elementy. Proponowane tytuły to współczesne powieści dotyczące moralnych problemów XXI w. oraz tych sfer życia dzieci i nastolatków, których omówienie i przepracowanie jest często pomijane w praktyce edukacyjnej.

Dłuższy opis	Po co uczeń ma czytać lektury szkolne? Oto pytanie, na które niełatwo przekonująco odpowiedzieć. W świecie dynamicznego postępu technologicznego wielu odbiorców kultury podaje w wątpliwość zasadność zlecenia dziecku czy też nastolatkowi „ślęczenia” nad książkami zadawanymi do czytania w domu. Tym bardziej, że wiele spośród obowiązujących lektur to zabytki literatury pięknej, które mają przede wszystkim dostarczyć wiedzy o minionych epokach, co – być może – skuteczniej i atrakcyjniej można by realizować dzięki multimediom, spektaklom teatralnym, wycieczkom wirtualnym. Dlatego w edukacji czytelniczej nieodzowny jest świadomy nauczyciel, bibliotekarz, przyjaciel książek, który potrafi (a może nawet ma obowiązek?) zainspirować młodzież do czytania, skutecznie utrwałać nawyki czytelnicze podopiecznych. Osoba umięjąca wyeksponować takie książki i podsunąć takie lektury dodatkowe, które uzmysłwią niedoroślemu odbiorcy tekstu, że literatura to nie relikwiny przeszłości, lecz medium korespondujące ze współczesną rzeczywistością oraz podejmujące etyczne rozterki naszych czasów. Że książki mogą odpowiadać na pytania, które zadaje sobie dziś każdy dojrzewający młody człowiek. Niniejsze konwersatorium ma na celu przedstawienie propozycji opracowania z uczniami m.in. takich tekstów, które w sposób komplementarny uzupełniałyby problematykę narzuconego kanonu lektur szkolnych. Podczas zajęć słuchaczom zostaną przedstawione pomysły na zajęcia dotyczące konkretnych powieści, scenariusze, gotowe karty pracy.
Literatura	1. <i>Podstawa programowa przedmiotu język polski [w:] Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem. Szkoła podstawowa: język polski;</i> 2. L. Lowry, <i>Dawca</i>, tłum. P. Braiter, wyd. dowolne; 3. S. Crossan, <i>Kasieńka</i>, Warszawa 2015; 4. I. Krasicki, <i>Żona modna</i>; H. Sienkiewicz, <i>W pustyni i w puszczy</i>; 5. A. Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>; 6. F. Molnár, <i>Chłopcy z Placu Broni</i>.
Efekty kształcenia	Wiedza: • pogłębienie refleksji nad rolą lektury szkolnej w rozwoju młodego odbiorcy kultury; • poszerzenie wiedzy na temat tekstów kultury atrakcyjnych dla uczniów i zarazem wartych omówienia w wymiarze dydaktycznym; • lepsza znajomość najnowszych trendów w literaturze dla dzieci i młodzieży.

	Umiejętności: rozwijanie umiejętności opracowywania tekstów kultury na potrzeby praktyki dydaktycznej i pedagogicznej; sprawniejsze problematyzowanie pod kątem etycznym prozy dla odbiorców w wieku szkolnym; wzbogacenie metodyki pracy nad tekstem literackim. Kompetencje społeczne: skuteczniejsze diagnozowanie zainteresowań i potrzeb czytelniczych uczniów.
Metody i kryteria oceniania	ocena ciągła (bieżące przygotowanie do zajęć i aktywność) (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	Najnowsza podstawa programowa i obowiązujący kanon lektur szkolnych: ich funkcje, zalety i wady, braki w zestawie lektur. Utopia, antyutopia, dystopia. Powieść futurologiczna jako diagnoza filozoficzna. Inność, obcość, wykluczenie. Emigracja i adolescencja młodych bohaterów literackich. Co z tymi dziewczynkami? Analiza wzorców płciowych obecnych w lekturach obowiązkowych. Odmiany i wymiary patriotyzmu w kanonie lektur oraz wybranych tekstach kultury.
Metody dydaktyczne	wykład, dyskusja, praca z materiałami dydaktycznymi i pogładowymi (scenariusze lekcji, karty pracy, kontekstowe teksty kultury)
Liczba godzin	10
Punkty ECTS	4

Przedmiot	Najnowsze tendencje rozwojowe światowej literatury dla dzieci i młodzieży <i>Recent trends in world literature for children and youth</i>
Prowadzący	mgr Katarzyna Domańska
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Zajęcia konwersacyjne mające za zadanie zaprezentować i poddać dyskusji przykłady współczesnych trendów i tendencji rozwojowych w książce dziecięcej na świecie i ich odzwierciedlenia na rodzimym rynku książki. Dadzą możliwość spojrzenia na omawiane kwestie „okiem wydawcy”.

Dłuższy opis	Zajęcia mają na celu prezentację ciekawych i reprezentatywnych pozycji z najnowszej światowej i polskiej literatury dziecięcej, refleksję nad kondycją polskiej książki dla dzieci i młodzieży oraz zainicjowanie dyskusji nad wybranymi zjawiskami i trendami, które dają się z niej wyodrębnić. Tematy zajęć: 1. Wydawca – między misją a komercją ▪ Era ilustrowanych książek non-fiction ▪ Kolorowanki, antykolorowanki i książki aktywnościowe dla dzieci i dorosłych – wady i zalety ▪ Skąd się wzięła moda na reprinty ▪ Przepis na bestseller 2. Jak zdobyć czytelnika? ▪ <i>Silent books</i> jako wstęp do literatury ▪ Książki typu <i>pop-up</i> – edytorska magia ▪ Picturebooki – początki, twórcy, arcydzieła zagraniczne i polskie (z dwóch stuleci)
Literatura	Wybrane przykłady współczesnych pozycji z polskiej i zagranicznej literatury dziecięcej. Lista zawiera przykłady książek, o których będziemy rozmawiać (podzielone wg omawianych tematów) i może ulec modyfikacji: ▪ N. Kucharska, <i>Podróż dookoła świata. Północ-południe. Wschód-zachód</i>, Nasza Księgarnia 2016 ▪ A. i D. Mizielińscy, <i>Mapy</i>, Dwie Siostry 2012 ▪ M. Strzałkowska, <i>Dawniej czyli drzewiej</i>, Bajka 2015 ▪ A. Królak, <i>Wytwórnik domowy</i>, Wytwórnia 2013 ▪ J. Basford, <i>Tajemny ogród</i>, Nasza Księgarnia 2016 ▪ K. Smith, <i>Zniszcz ten dziennik</i>, K.E.Liber 2013 ▪ Wznowienia klasyki z serii: „Muzeum książki dziecięcej poleca” wyd. Muza, „Mistrzowie Ilustracji” wyd. Dwie Siostry, „Poczytaj mi mamol!” wyd. Nasza Księgarnia ▪ A. i D. Mizielińscy, <i>Miasteczko Mamoko</i>, Dwie Siostry 2010 ▪ B. Rodriguez, <i>Złodziej kury</i>, Zakamarki 2015 ▪ K. Thé Tjong, <i>Gdzie jest tort?</i>, EneDueRabe 2012 ▪ Książki typu <i>pop-up</i> autorstwa takich twórców jak: R. Sabuda, D. Carter i in. ▪ Książki obrazkowe twórców zagranicznych takich jak: A. Becker, P. Brown, E. Carle, J. Donaldson, O. Jeffers, J. Klassen, M. Sendak, S. Tan ▪ Książki obrazkowe twórców krajowych: J. Bajtlik, I. Chmielewska, M. Hanulak, M. Ignerska, A. i D. Mizielińscy, M. Oklejak i in.

Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ zdobycie wiedzy na temat współczesnych trendów w literaturze dziecięcej na świecie i w Polsce ▪ poznanie ciekawych nowości z kraju i zagranicy ▪ poznanie elementów rynku książki z punktu widzenia wydawcy Umiejętności: ▪ zdolność analitycznego spojrzenia na rynek książki dziecięcej ▪ zdolność rozpoznawania trendów i krytycznej refleksji nad nimi ▪ umiejętność oceny książki z punktu widzenia czytelnika i wydawcy Kompetencje społeczne: ▪ świadome uczestnictwo w rynku książki dziecięcej w roli czytelnika i konsumenta ▪ krytycznie podejście do współczesnej oferty rynku książki dla dziecka ▪ chęć dalszego samodzielnego badania literatury dla dzieci i młodzieży i rozszerzania wiedzy na jej temat
Metody i kryteria oceniania	Podstawą zaliczenia (bez oceny) jest aktywny udział w zajęciach, a także grupowe wykonanie zadania z omawianego zakresu.
Zakres tematów	1. Wydawca – między misją a komercją ▪ Era ilustrowanych książek non-fiction ▪ Kolorowanki, antykolorowanki i książki aktywnościowe dla dzieci i dorosłych – wady i zalety ▪ Skąd się wzięła moda na reprinty ▪ Przepis na bestseller 2. Jak zdobyć czytelnika? ▪ <i>Silent books</i> jako wstęp do literatury ▪ Książki typu <i>pop-up</i> – edytorska magia ▪ Picturebooki – początki, twórcy, arcydzieła zagraniczne i polskie (z dwóch stuleci)
Metody dydaktyczne	Zajęcia oparte na dyskusji i pracy w grupach
Liczba godzin	4
Punkty ECTS	1

Przedmiot	Pedagogika zabawy w pracy z książką <i>Literacy through Play</i>
Prowadzący	mgr Katarzyna Domańska
Rodzaj przedmiotu	warsztaty
Założenia	brak

Skrócony opis zajęć	Zajęcia warsztatowe prowadzone metodami aktywizującymi. W części teoretycznej przedstawiony zostanie zarys teorii i główne założenia pedagogiki zabawy i metody KLANZY. Na warsztatach każdy uczestnik będzie miał okazję poznać (i doświadczyć) zaczerpniętych z nich wybranych technik animacji dziecięcego czytelnictwa i metod przydatnych w pracy z książką. Sprzyjają one ożywieniu kontaktów w grupie, inicjują wymianę opinii czytelników o książce, ułatwiają zbudowanie przestrzeni do rozmowy o emocjach i doświadczeniach czytelnicznych.
Dłuższy opis	Zajęcia mają na celu: ▪ zapoznanie słuchaczy z teorią oraz wybranymi metodami z repertuaru pedagogiki zabawy przydatnymi w pracy bibliotekarza, nauczyciela, animatora społeczno-kulturalnego, ▪ zaprezentowanie technik pracy z dziećmi oswajających je z książką, ukazujących przyjemność z obcowania z nią i wprowadzających w świat literatury, ▪ przekazanie doświadczeń kreatywnych bibliotekarzy i animatorów kultury w zakresie umożliwiania i ułatwiania dialogu dziecka z tekstem literackim, ▪ przygotowanie słuchaczy do samodzielnego projektowania, organizowania i prowadzenia zajęć czytelniczych z wykorzystaniem metod pedagogiki zabawy, ▪ wypracowanie umiejętności doboru metod pedagogiki zabawy do charakteru zadań animacyjnych i do pracy z książką, ▪ przygotowanie słuchaczy do poszerzania własnej wiedzy i umiejętności w oparciu o wskazaną literaturę z omawianego obszaru.
Literatura	▪ E. Kędzior-Niczyporuk (red.), <i>Wprowadzenie do pedagogiki zabawy</i>, Wyd. KLANZA, Lublin 1998. ▪ E. Kędzior-Niczyporuk (red.), <i>Pedagogika zabawy w edukacji kulturalnej</i>, Wyd. KLANZA, Lublin 2006. ▪ E. Kędzior-Niczyporuk (red.), <i>O metodzie KLANZY. Teoria i praktyka</i>, Wyd. KLANZA, Lublin 2010. ▪ J. Papuzińska, G. Walczewska-Klimczak (red.), <i>Animacja czytelnictwa dziecięcego. Konceptje – Doświadczenia – Postulaty</i>, Książnica Płocka, Płock 2004. ▪ D. Świerczyńska-Jelonek, G. Walczewska-Klimczak, <i>Dziecko w dialogu z tekstem literackim</i>, ORE, Warszawa 2015.
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ zdobycie wiedzy na temat założeń pedagogiki zabawy, ▪ poznanie metod rozwoju postaw proczytelniczych dzieci, ▪ poznanie efektów przykładowych działań eksperymentalnych w tym zakresie.

	Umiejętności: ▪ zdolność twórczego postrzegania literatury dla dzieci jako użytecznego narzędzia w pracy z dzieckiem ważnego dla jego wielostronnego rozwoju, ▪ umiejętność rozpoznawania i praktycznego stosowania różnych form i metod pedagogiki zabawy, ▪ umiejętność przygotowania i przeprowadzenia zajęć stosownie do planowanych efektów (m.in. popularyzacja twórczości konkretnego pisarza; integracja; wzmocnienie twórczego potencjału grupy; różne sposoby rozwiązywania problemów na przykładzie konkretnych sytuacji fabularnych). Kompetencje społeczne: ▪ umiejętność inspirowania i organizowania procesu uczenia się innych osób w zakresie nabytych kompetencji, ▪ współdziałanie w grupie, ▪ umiejętność określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.
Metody i kryteria oceniania	Podstawą zaliczenia (bez oceny) jest aktywny udział w zajęciach, a także przygotowanie aktywności wokół wybranej książki dla dzieci z wykorzystaniem metod pedagogiki zabawy.
Zakres tematów	1. Część teoretyczna • Wstęp do teorii metody KLANZY i pedagogiki zabawy; • Jak zachęcić niechętnych i nie przestraszyć strachliwych – metody pedagogiki zabawy w służbie promocji czytelnictwa. 2. Część warsztatowa – praktyczne zastosowanie wybranych technik animacji dziecięcego czytelnictwa inspirowanych metodami pedagogiki zabawy • Książka w świecie znaczeń dziecka; • Jak rozmawiać o książkach których się nie czytało? • Baśnie są w nas i wokół nas; • Szybki kurs książkotwórcy; • Wodotryski czy teatr światła i cienia – każdy może zostać czytelnikiem.
Metody dydaktyczne	Zajęcia warsztatowe prowadzone metodami aktywizującymi.
Liczba godzin	10
Punkty ECTS	4

Przedmiot	Praca z czytelnikiem w bibliotece <i>How do libraries work with their users</i>
Prowadzący	dr Dorota Grabowska
Rodzaj przedmiotu	ćwiczenia
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Zajęcia mają na celu przedstawienie form (indywidualnych, pogłądowych, zespołowych, zbiorowych) i metod (podających, problemowych, programowanych, eksponujących, praktycznych) stosowanych w pracy z czytelnikiem dziecięcym. Wśród typowych działań omówione zostaną: głośne czytanie, opowiadanie, booktalking, spotkania autorskie itp.
Dłuższy opis	Zajęcia mają na celu ukazanie specyfiki pracy z czytelnikiem dziecięcym i młodzieżowym w bibliotece. Realizowane zagadnienia: ▪ klasyfikacja form i metod, ▪ działania podejmowane w bibliotekach dziecięcych i ukierunkowanych na młodzież, ▪ ukazanie powiązania działalności bibliotek młodzieżowych z koncepcją biblioteki 2.0. ▪ zilustrowanie konkretnymi przykładami rozwiązań, zaczerpniętymi z działalności bibliotek na świecie i w Polsce. ▪ zapoznanie z wybranymi metodami aktywizującymi (projekt, lista pytań, studium przypadku, burza mózgów, gry integracyjne, drama itp.).
Literatura	▪ <i>Animacja czytelnictwa dziecięcego</i>. Płock 2004. ▪ <i>Biblioteki dla młodych klientów – scenariusz</i>. Bertelsman [2005]. ▪ Grabowska D.: <i>Metody aktywizujące w pracy nauczyciela bibliotekarza</i>. W: <i>Bibliologia, biblioteki, bibliotekarze</i>. Warszawa 2005, s. 149-161. ▪ Grabowska D.: <i>Metody pracy z czytelnikiem dziecięcym w świetle międzynarodowych wytycznych</i>. W: <i>Biblioteki w systemie kultury jednoczącej się Europy</i>. Warszawa 2007, s. 177-190. ▪ Grabowska D.: <i>Projekt jako metoda godna polecenia dla bibliotekarzy</i>. W: <i>Książka, biblioteka, informacja w kręgu kultury i edukacji</i>. Warszawa 2008, s. 242-250. ▪ Papużyńska J.: <i>Biblioteki w służbie dzieciom</i>. W: <i>Biblioteka w otoczeniu społecznym</i>. Warszawa 2000, s. 52-77. ▪ Staniów B.: <i>Biblioteka szkolna dzisiaj</i>. Warszawa 2012. ▪ Wojciechowski J.: <i>Praca z użytkownikiem w bibliotece</i>. Warszawa 2000. ▪ Zajac M.: <i>Biblioteki i młodzież „przyjaciele, wrogowie, nieznajomi”?</i> W: <i>Biblioteka w otoczeniu społecznym</i>. Warszawa 2000, s. 78-95.

Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ poznanie nowoczesnych form i metod pracy z czytelnikiem dziecięcym i nastoletnim, ▪ zdobycie wiedzy na temat nowoczesnych projektów promocyjnych, ▪ zdobycie wiedzy o powiązaniu działań biblioteki z koncepcją Biblioteki 2.0, ▪ poznanie form i metod pracy z nastoletnim użytkownikiem bibliotek, w tym metod aktywizujących. Umiejętności: ▪ zdolność klasyfikacji różnego typu działań i przedsięwzięć realizowanych w ramach opracowanych w Polsce i w świecie nowoczesnych metod aktywizacji czytelniczej dzieci, ▪ umiejętność charakterystyki i oceny przydatności poszczególnych metod i form do pracy z określoną grupą użytkowników, ▪ umiejętność analizy wybranych projektów promocyjnych, ▪ umiejętność omówienia i stosowania typowych form pracy z młodzieżą, ▪ umiejętność przygotowania konspektu zajęć z myślą o nastoletnim użytkowniku biblioteki ▪ umiejętność pracy w zespole i odgrywania różnych ról; podejmowania i wyznaczania zadań; ▪ elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych, umiejętności współpracy z innymi; Kompetencje społeczne: ▪ świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumienie potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonywanie oceny własnych kompetencji i doskonalenie umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych; ▪ przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; gotowość do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazywanie aktywności, podejmowanie trudu i odznaczanie się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych;
Metody i kryteria oceniania	aktywność na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ przypomnienie najważniejszych pojęć: metodyka, forma, metoda, środki pracy, cele pracy; ▪ omówienie klasyfikacji form i metod pracy; ▪ przedstawienie metod problemowych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody aktywizujące (dyskusja, debata, burza mózgów, studium przypadku, lista pytań, projekt).

Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna, technika grup eksperckich
Liczba godzin	6
Punkty ECTS	2

Przedmiot	Proza inicjacyjna przełomu XX i XXI w.: trudny czytelnik, trudne tematy <i>Initiation stories at the turn of the 21st century: difficult readers, difficult topics</i>
Prowadzący	dr Weronika Kostecka
Rodzaj przedmiotu	ćwiczenia
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Zajęcia dotyczą prozy inicjacyjnej poruszającej trudne tematy związane z okresem adolescencji, takich jak inność, samotność, konflikty w rodzinie i w grupie rówieśniczej, odkrywanie i kształtowanie swojej tożsamości, rozpoznawanie swojej seksualności itd.
Dłuższy opis	Celem zajęć jest przedstawienie trudnych tematów obecnych we współczesnej prozie inicjacyjnej oraz różnorodnych strategii ich poruszania. Wśród poruszanych zagadnień znajdują się m.in. takie kwestie jak: inność, obcość, samotność; choroba, niepełnosprawność, dysfunkcyjność; problemy okresu dorastania, budowanie własnej tożsamości; rozterki pierwszej miłości; problemy związane z seksualnością; trudna codzienność, trudne emocje; problemy rodzinne; konflikty w grupie rówieśniczej. Przegląd i analiza twórczości prozatorskiej ostatnich dwudziestu lat będą także próbą odpowiedzi na pytanie o literacki obraz młodego pokolenia, a więc o doświadczenia składające się na tożsamość pokoleniową, wyznawane wartości, odczuwane emocje, przyczyny rozterek.
Literatura	1. G. Gortat, <i>Szczury i wilki</i>, Warszawa 2009 R.J. Palacio, <i>Cud chłopak</i>, przeł. M. Olejniczak-Skarsgard, Warszawa 2014 Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): M. Haddon, <i>Dziwny przypadek psa nocną porą</i>, tłum. M. Grabowska, Warszawa 2004 E. Grętkiewicz, <i>Szczekająca szczeka Saszy</i>, Warszawa 2005 K. Ryrych, <i>Wyspa mojej siostry</i>, Warszawa 2011 I. Landau, <i>Uszy do góry!</i>, Łódź 2011 E. Pranić, <i>Ela Sanela</i>, Warszawa 2011 2. T. Tryzna, <i>Panna Nikt</i>, Warszawa 1994

	Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): M. Fox, <i>Magda.doc</i>, Wrocław 1996 M. Fox, <i>Karolina XL</i>, Wrocław 2009 B. Ciwoniuk, <i>Musisz to komuś powiedzieć</i>, Łódź 2011 I. Pierelotkin, <i>10 minut rowerem</i>, Łódź 2011 N. Osińska, <i>Fanfik</i>, Warszawa 2016 3. M.A. Marcel (O. Sawicka, D. Łukasińska), <i>Oro</i>, Warszawa 2012 M. Strękowska-Zaremba, <i>Dom nie z tej ziemi</i>, Warszawa 2017 Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): A. Kacprzyk, <i>Polowanie na niebieskie migdały</i>, Warszawa 2011 B. Stenka, <i>Masło przygodowe</i>, Łódź 2011 E. Zienkiewicz, <i>Pomyśl tylko życzenie</i>, Łódź 2012 K. Ryrych, <i>Jasne dni, ciemne dni</i>, Łódź 2017 4. M. Warda, <i>5 sekund do Io</i>, Poznań 2015 Dodatkowo (lektury nieobowiązkowe): R. Cormier, <i>Czekoladowa wojna</i>, Warszawa 2000 E. Nowak, <i>Dane wrażliwe</i>, Warszawa 2011 A. Lang, <i>Sznurek</i>, Warszawa 2017
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ pogłębienie wiedzy o współczesnej prozie inicjacyjnej, jej tendencjach rozwojowych i genezie tych tendencji, ▪ poznanie obecnych w literaturze dla dzieci i młodzieży tematów dyskusyjnych i kontrowersyjnych Umiejętności: ▪ rozwinięcie umiejętności interpretacji współczesnych utworów literackich kierowanych do dzieci i młodzieży, ▪ zdobycie argumentów do dyskusji z dziecięcymi i nastoletnimi czytelnikami o ukazanych w książkach trudnych problemach wieku dojrzewania Kompetencje społeczne: ▪ rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie, ▪ zdolność systematycznego uczestnictwa w życiu kulturalnym, zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami kultury i nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce związanymi z książką i jej instytucjami.
Metody i kryteria oceniania	aktywny udział w dyskusji (zaliczenie bez oceny)

Zakres tematów	▪ inność, obcość – niepełnosprawność umysłowa – niepełnosprawność fizyczna, choroba – odmienność narodowa i etniczna – odmienność wyznania ▪ seksualność, cielesność ▪ obraz rodziny ▪ grupa rówieśnicza; relacje
Metody dydaktyczne	Elementy wykładu, dyskusja
Liczba godzin	8
Punkty ECTS	3

Przedmiot	Seminarium dyplomowe <i>Diploma Seminar</i>
Prowadzący	prof. Grzegorz Leszczyński, dr Michał Zając
Rodzaj przedmiotu	seminarium
Założenia	Uczestnicy zajęć mają zdobytą na innych, równolegle prowadzonych zajęciach wiedzę o współczesnej literaturze dla młodych czytelników, którą potrafią wykorzystać do pisania pracy dyplomowej.
Skrócony opis zajęć	Tematyka zajęć obejmuje wybrane literackie i książkowe zjawiska współczesne, ich analizę i ocenę z perspektywy możliwości zainteresowania lekturowego hipotetycznego odbiorcy.
Dłuższy opis	Seminarium przygotowuje studentów do pisania pracy dyplomowej. W większym niż pozostałe formy dydaktyki akademickiej stopniu wymaga od uczestników zaangażowania, aktywności i samodzielnej pracy badawczej. Studenci poznają metodologię prowadzenia badań i warsztat pracy autora pracy naukowej, zapoznają się z nowymi opracowaniami. W trakcie zajęć będą analizowane takie przykłady współczesnych zjawisk literackich i książkowych, które pozwolą zorientować się uczestnikom zajęć w metodach analizy i oceny zjawisk wywołujących kontrowersje, szczególnie tych zjawisk, które wywołują rozbieżne oceny młodej i dorosłej publiczności literackiej.
Literatura	• K. Zabawa, <i>Rozpoczęta opowieść. Polska literatura dziecięca po 1989 r. wobec kultury współczesnej</i>, Kraków 2013 • P. Ariés, <i>Historia dzieciństwa. Dziecko i rodzina w dawnych czasach</i>, Gdańsk 1995

	• P. Péju, <i>Dziewczynka w baśniowym lesie</i>, Warszawa 2008 • C.P. Estès, <i>Biegająca z wilkami</i>, Poznań 2001 • J. Cieślowski, <i>Literatura osobna</i>, Warszawa 1985
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ zdobycie wiedzy na temat kryteriów oceny książki dziecięcej, ▪ pogłębienie wiedzy na temat nurtów we współczesnej literaturze i książce dla dzieci. Umiejętności: ▪ umiejętność wieloaspektowej interpretacji książek kierowanych do niedorosłych odbiorców, ▪ umiejętność projektowania pracy z książką, ▪ umiejętność sytuowania zjawisk współczesnych na tle historycznym. Kompetencje społeczne: ▪ rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie, ▪ zdolność aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego swojego regionu, kraju, Europy (ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa związanego z kulturą literacką i książkową młodego pokolenia).
Metody i kryteria oceniania	ocena na podstawie pracy dyplomowej, w której zostanie przedstawiona ocena wybranej współczesnej pozycji książkowej
Zakres tematów	▪ Funkcje książki dziecięcej. Metody i kryteria oceny. Przygotowanie do pisania pracy dyplomowej. ▪ Przewartościowania kultury śmiechu (<i>D. Walliams, Babcia Rabuś, Pan Smrodek, Chłopiec w sukience</i>) ▪ Problem intertekstualności w literaturze dziecięcej i w filmie (L. Snicket, <i>Seria niefortunnych zdarzeń</i>) ▪ Kontrowersje wokół prozy młodzieżowej (J. Green, <i>Szukając Alaski</i>) ▪ Książka dla młodego czytelnika jako wykładnia treści filozoficznych (J. Boyne, <i>Lekkie życie Barnaby'ego Brocketa</i>, G. Kuijer, <i>Książka wszystkich rzeczy</i>) ▪ Przykładowa analiza wybranej książki
Metody dydaktyczne	Zajęcia o charakterze seminaryjnym.
Liczba godzin	24
Punkty ECTS	12

Przedmiot	Wielokulturowość literatury dziecięcej <i>Children's multicultural literature</i>
Prowadzący	dr Weronika Kostecka
Rodzaj przedmiotu	wykład
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Zajęcia dotyczą literatury kierowanej zarówno do dzieci młodszych, jak i do nastoletnich czytelników, odnoszącej się do zagadnienia wielokulturowości i prezentującej je za pomocą różnorodnych strategii literackich.
Dłuższy opis	Zajęcia dotyczą literatury w rozmaity sposób prezentującej zagadnienie wielokulturowości, rozumianej jako idea i jako zjawisko. Omówione zostaną utwory literackie – z naciskiem na te opublikowane w ostatnich kilkunastu latach – ukazujące różnorodne aspekty wielokulturowości, zyskującej szczególne znaczenie w XXI wieku. Refleksja będzie dotyczyć tekstów kierowanych zarówno do dzieci młodszych, jak i do starszych czytelników; prezentujących kultury (i jej przedstawicieli) odmienne od rodzimej oraz opisujących spotkanie, czy wręcz „zderzenie” kultury rodzimej z odmienną. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na literaturę „wrażliwą społecznie”.
Literatura	▪ L. Bardijewska, <i>Kot Karima i obrazki</i>, Łódź 2016 ▪ D. Combrzyńska-Nogala, <i>Syberyjskie przygody Chmurki</i>, Łódź 2014 ▪ S. Crossan, <i>Kasieńka</i>, Warszawa 2015 ▪ K. Crowther, <i>Mój przyjaciel Szymon</i>, przeł. K. Suchanow, Warszawa 2010 ▪ B. Gawryluk, <i>Teraz tu jest nasz dom</i>, Łódź 2016 ▪ E. Grętkiewicz, <i>Szczekająca szczęka Saszy</i>, Warszawa 2005 ▪ B. Leśmian, <i>Klechdy sezamowe</i>, wydanie dowolne ▪ W. Markowska, A. Milska, <i>Baśnie z dalekich wysp i lądów</i>, wydanie dowolne ▪ J. Mikołajewski, <i>Wędrownka Nabu</i>, Kraków-Budapeszt 2016 ▪ A. Onichimowska, <i>Dziesięć stron świata</i>, wydanie dowolne ▪ A. Onichimowska, <i>Piecyk, czapeczka i budyń</i>, Warszawa 2009 ▪ R. Piątkowska, <i>Hebanowe serce</i>, Łódź 2016 ▪ R. Piątkowska, <i>Która to Malala?</i>, Łódź 2015 ▪ K. Pranić, <i>Ela-Sanela</i>, Warszawa 2011 ▪ Z. Stanecka, <i>Basia i kolega z Haiti</i>, Warszawa 2011 ▪ A. Suchowierska, <i>Mat i świat</i>, Warszawa 2015
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ poznanie kulturowych konceptów „różnorodności”, „inności”, „odmienności”, „obcości” w odniesieniu do literatury dziecięcej ▪ znajomość tekstów literackich dla młodszych i starszych dzieci, w których poruszane są istotne współcześnie tematy społeczne i cywilizacyjne związane z (mającym różnorodne aspekty) zagadnieniem wielokulturowości

	Umiejętności: ▪ zdolność pogłębionej, twórczej i wielowymiarowej analizy i interpretacji tekstu literackiego ▪ umiejętność dobierania utworu stosownie do kompetencji czytelniczych i wiedzy o świecie danego odbiorcy dziecięcego oraz inicjowania i prowadzenia dyskusji – z wykorzystaniem literatury dziecięcej – na tematy związane z wielokulturowością Kompetencje społeczne: ▪ umiejętność prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykorzystaniem nabytych kompetencji w działalności zawodowej i społecznej ▪ zdolność systematycznego uczestnictwa w życiu kulturalnym, zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami kultury i nowatorskimi formami wyrazu artystycznego, nowymi zjawiskami w sztuce związanymi z książką i jej instytucjami
Metody i kryteria oceniania	obecność (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ strategie literackie ukazywania kulturowej „inności”, „obcości” i interakcji między takimi kategoriami a kategorią „swojskości” ▪ literackie obrazy kultur odmiennych od rodzimej ▪ literackie obrazy spotkania oraz „zderzenia” kultury rodzimej z odmienną
Metody dydaktyczne	Wykład z elementami dyskusji
Liczba godzin	4
Punkty ECTS	1

Przedmiot	Współczesna biblioteka dla niedorosłych <i>Modern library for non-adults</i>
Prowadzący	dr Dorota Grabowska
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	brak
Skrócony opis zajęć	Celem zajęć jest omówienie najważniejszych elementów organizacyjnych bibliotek dla dzieci i młodzieży.
Dłuższy opis	Szczegółowe zagadnienia: ▪ Międzynarodowe wytyczne dotyczące bibliotek dla dzieci (w tym dzieci do 3 lat w bibliotece) i młodzieży;

	▪ Omówienie rozwiązań organizacyjnych dotyczących: lokalizacji, lokalu, zbiorów, pracowników, użytkowników i działalności.
Literatura	• D. Grabowska: <i>Młodzież w bibliotece publicznej – wyzwanie dla bibliotekarzy</i>. W: <i>Bibliotekarz 2.0: Nowoczesność na bazie tradycji</i>. Kraków: Wydaw. Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2015, s. 124-131. • D. Grabowska: <i>Nowe technologie – młodzież – biblioteki publiczne</i>. W: <i>LaTel. Z badań nad wykorzystaniem technologii informacyjnych w bibliologii i informatologii</i>. Warszawa 2015, s. 12-25. • G. Lewandowicz-Nosal: <i>Biblioteki dla dzieci wczoraj i dziś. Poradnik</i>. Warszawa 2008. • B. Staniów: <i>Biblioteka szkolna dzisiaj</i>. Warszawa 2012.
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ poznanie międzynarodowych wytycznych dotyczących bibliotek dziecięcych i młodzieżowych, ▪ poznanie specyfiki organizacyjnej i zadań współczesnej biblioteki dla ▪ dzieci, Umiejętności: ▪ umiejętność charakteryzowania nowoczesnej biblioteki dziecięcej, ▪ znajomość specyfiki biblioteki dla dzieci, Kompetencje społeczne: ▪ umiejętność określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania, ▪ umiejętność prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykorzystaniem nabytych kompetencji w działalności zawodowej i społecznej, ▪ zdolność aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego swojego regionu, kraju, Europy (ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa związanego z kulturą literacką i książkową młodego pokolenia).
Metody i kryteria oceniania	aktywność na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ Omówienie międzynarodowych wytycznych dotyczących bibliotek pracujących z dziećmi do 3 roku życia, dziećmi i młodzieżą; ▪ przedstawienie i przedyskutowanie przykładów dobrych rozwiązań związanych z elementami organizacyjnymi bibliotek dziecięcych: lokalizacją, lokalem, użytkownikami, zbiorami, pracownikami, działalnością; ▪ zwrócenie szczególnej uwagi na organizację i działalność bibliotek ukierunkowanych na młodzież oraz przedyskutowanie związanych z tym problemów.

Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna (filmy), dyskusja.
Liczba godzin	4
Punkty ECTS	1

Przedmiot	Współczesna ilustracja w książkach dla dzieci <i>Contemporary children's books illustration</i>
Prowadzący	mgr Joanna Olech
Rodzaj przedmiotu	wykład
Założenia	Wiedza na temat najbardziej znanych twórców polskiej ilustracji w książkach dla dzieci i młodzieży
Skrócony opis zajęć	W trakcie zajęć dokonywana jest prezentacja najważniejszych trendów w polskiej i światowej ilustracji. Omawiani są najważniejsi twórcy, reprezentatywne dla poszczególnych okresów trendy i koncepcje artystyczne. Prezentowane są wybrane, najważniejsze książki. Szczególna uwaga przywiązywana jest do książek obrazkowych.
Dłuższy opis	Tematem wykładów jest naszkicowanie pokrótce historii rodzimej książki ilustrowanej na tle standardów światowych, a także geneza i najwybitniejsze osiągnięcia uformowanej po wojnie Polskiej Szkoły Ilustracji. Z pomocą kilkuset slajdów zobrazowane zostaną techniki narracji obrazem, budowanie dramaturgii i wzmacnianie przekazu literackiego za pomocą metod wizualnych. Naszkicowano też zostaną współczesne tendencje w komponowaniu książki dla dzieci, strategie i techniki "architektury" książki – jej układu typograficznego, umiejętnego rozłożenia akcentów, budowania dominanty i artykułowania puenty. Na przykładach pochodzących z rynków zachodnich zobrazowane będą najciekawsze koncepcyjnie picturebooki i oryginalne rozwiązania edytorskie.
Literatura	• A. Wincencjusz-Patyna, <i>U źródeł światowych sukcesów Polskiej Szkoły Ilustracji</i>, „Quart” nr 1(11)/2009 • wybrane (ok. 50) tytuły współczesnych książek dla dzieci, dobierane i zmieniane corocznie
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ wiedza o najważniejszych artystach tworzących ilustracje dla dzieci ▪ wiedza o podstawowych trendach artystycznych związanych z ilustracją ▪ wiedza o nowoczesnych koncepcjach edytorsko graficznych związanych z książką obrazkową

	Umiejętności: ▪ umiejętność rozpoznania wartościowych prac graficznych związanych z książką dziecięcą ▪ umiejętność zrozumienia konceptu książki obrazkowej i zrozumienia jej przekazu Kompetencje społeczne: ▪ zdolność uczestnictwa w kulturze artystycznej związanej z książką dla dzieci ▪ umiejętność przekazu treści zawartych w książce obrazkowej
Metody i kryteria oceniania	obecność na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ polska szkoła ilustracji – przegląd twórców i prac ▪ polska ilustracja w latach 1989–2000 ▪ współcześni polscy ilustratorzy – przegląd tendencji twórców i prac ▪ współcześni światowi ilustratorzy – przegląd tendencji twórców i prac
Metody dydaktyczne	prelekcja, prezentacja multimedialna, dyskusja
Liczba godzin	4
Punkty ECTS	1

Przedmiot	Współczesna książka dla dzieci i młodzieży – edytorstwo <i>Contemporary editions of books for children and young adults</i>
Prowadzący	dr Michał Zając
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	Zajęcia są przeznaczone dla osób posiadających minimalną wiedzę na temat współczesnej książki dla dzieci i młodzieży
Skrócony opis zajęć	W trakcie zajęć zostają przedstawione najważniejsze współczesne formaty książki dziecięcej – książki, zabawki, książki obrazkowe, książki edukacyjne. Prezentacje tych formatów poprzedza omówienie czynników kształtujących postać książki dla dzieci w XXI wieku.
Dłuższy opis	Cykl wykładów i zajęć konwersatoryjnych poświęconych formatom książki dziecięcej. Pierwsza część zajęć zostanie poświęcona prezentacji najważniejszych czynników kształtujących współczesną książkę dla dzieci jako produkt materialny, zostaną zaprezentowane książki – kamienie milowe, które określały trendy rozwojowe i tendencje. W dalszej części zajęć omówiona zostanie książka obrazkowa (wraz z rysem historycznym): podstawowe wyznaczniki formalne, definicje, drogi rozwojowe,

	najcelniejsze przykłady, najważniejsi twórcy polscy i zagraniczni (M. Sendak, D. Wiesner, A. Browne, S. Tan, I. Chmielewska, G. Lange i inni). Oddzielna część zajęć zostanie poświęcona książkom-zabawkom: zaprezentowane zostaną podstawowe wyznaczniki formalne, definicje, typologie, drogi rozwojowe, najcelniejsze przykłady, najważniejsi twórcy polscy i zagraniczni (V. Kubasta R. Sabuda, D. Carter i inni). Zajęcia zamyka prezentacja książek edukacyjnych jako bardzo specyficznego formatu książki dziecięcej, posiadającego własne wzory i koncepty edytorskie.
Literatura	• M. Zając, <i>Od Produktu Totalnego do książki konwergencyjnej. Związki książki dla dzieci i młodzieży z innymi mediami</i> [w:] <i>Współczesne oblicza komunikacji i informacji</i>, red. E. Głowacka, M. Kowalska, P. Krysiński, Toruń 2014 s. 313-322 • M. Zając, <i>Nowoczesne edycje książek dla dzieci, czyli wszystkie pogłoski o śmierci książki są (chyba) przesadzone</i> [w:] <i>Sztuka dla dziecka jako forma komunikacji społecznej</i>, t. 2, red. M. Karasińska, Poznań 2009, s. 175-187 • M. Zając, <i>Książka czasu przemian</i> [w:] <i>Po potopie. Dziecko książka, biblioteka w XXI wieku. Diagnozy i postulaty</i>, red. G. Leszczyński, D. Świerczyńska-Jelonek, M. Zając, Warszawa 2008, s. 195-210 • M. Zając, <i>Nurty i style w edytorstwie książki dziecięcej</i> [w:] <i>Książka dziecięca 1990-2005. Konteksty kultury popularnej i literatury wysokiej</i>, red. G. Leszczyński, D. Świerczyńska-Jelonek, M. Zając, Wyd. SBP, Warszawa 2006, s. 163-176
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ zdobycie wiedzy o specyfice rynku książki dziecięcej, ▪ poznanie podstawowych tendencji we współczesnym edytorstwie książek dla niedorostłych, ▪ zdobycie wiedzy o najważniejszych wydawnictwach publikujących książki dziecięce i młodzieżowe. Umiejętności: ▪ rozumienie podstawowych uwarunkowań decydujących o kształcie współczesnych edycji, ▪ umiejętność rozpoznawania i definiowania poszczególnych formatów książek dla dzieci, ▪ umiejętność rozróżniania najważniejszych twórców edycji dla dzieci i młodzieży. Kompetencje społeczne: ▪ rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie, ▪ umiejętność prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykorzystaniem nabytych kompetencji w działalności zawodowej i społecznej

Metody i kryteria oceniania	poziom aktywności wykazywany na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ edytorstwo książki dla dzieci i młodzieży w XXI wieku: konteksty, kamienie milowe w rozwoju ▪ książka obrazkowa: charakterystyka i prezentacja cech formatu wydawniczego, ▪ książki zabawki: charakterystyka i prezentacja cech formatu wydawniczego, ▪ książki edukacyjne: charakterystyka i prezentacja cech formatu wydawniczego
Metody dydaktyczne	prelekcja, prezentacja multimedialna, dyskusja.
Liczba godzin	8
Punkty ECTS	2

Przedmiot	Współczesna poezja dla dzieci <i>Contemporary poetry for children</i>
Prowadzący	prof. Grzegorz Leszczyński
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	Słuchacze mają podstawową wiedzę z zakresu kierunków historycznego rozwoju literatury dla dzieci i jej współczesnych nurtów, tematów, konwencji i gatunków.
Skrócony opis zajęć	W trakcie zajęć zostaną omówione główne nurty rozwojowe poezji dla dzieci i ich współczesne kontynuacje.
Dłuższy opis	Zajęcia będą skupione wokół trzech głównych grup tematyczno-rozwojowych: 1. poezja liryczna i jej ludowe źródła literackie, 2. poezja dydaktyczna, 3. nurt humorystyczny. Wszystkie grupy tematyczne będą omówione w porządku chronologicznym: od pierwszych tekstów obecnych w kulturze po utwory poetów współczesnych tworzących dla dzieci, a także - kontekstowo - autorów niezwiązanych z twórczością zorientowaną na dziecięcych odbiorców.

Literatura	• U. Chęcińska, <i>Poetka i paidia. O muzie dziecięcej Joanny Kulmowej</i>, Szczecin 2006. • G. Leszczyński, <i>Wielkie małe książki. Lektury dzieci. I nie tylko</i>, Poznań 2015.
Efekty kształcenia	Wiedza: - znajomość nurtów i kierunków rozwoju poezji dla dzieci - znajomość najważniejszych zjawisk w poezji współczesnej Umiejętności: - umiejętność rozpoznawania utworów literackich o wysokich walorach artystycznych - umiejętność doboru lektur, uwzględniającego potrzeby psychologiczne i możliwości percepcyjne hipotetycznych i rzeczywistych odbiorców Kompetencje społeczne: - kształtowanie społecznych postaw proczytelniczych - kierowanie procesem inicjacji literackiej najmłodszych pokoleń
Metody i kryteria oceniania	poziom aktywności wykazywany na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	1. Poezja liryczna dla dzieci. Ludowe źródła kotyśanek i przekształcenia gatunku w poezji współczesnej. Liryka dziecięcego świata. Problem dziecięcego podmiotu czynności twórczych. 2. Poezja dydaktyczna dla dzieci i jej związek z dydaktyką osiemnastowiecznej szkoły. Problem instrumentalnego wykorzystania wiersza do celów edukacyjnych. Współczesne poezja dydaktyczna. 3. Nurt humorystyczny. Szkoła poetycka Brzechwy i Tuwima. Nowoczesne poetyckie parodie adresowane do dzieci.
Metody dydaktyczne	Wykład z elementami konwersatoryjnymi, aktywizującymi słuchaczy.
Liczba godzin	6
Punkty ECTS	2

Przedmiot	Literatura dla dzieci i młodzieży – przedmiot i metody badań <i>Literature for children and youth – subject and methods of research</i>
Prowadzący	prof. Grzegorz Leszczyński
Rodzaj przedmiotu	konwersatorium
Założenia	Słuchacz studiów podyplomowych ma wstępną wiedzę na temat swoistości i kierunków rozwoju literatury dla dzieci i młodzieży.

Skrócony opis zajęć	Zajęcia wprowadzają w problematykę badań literatury dla dzieci i młodzieży, metodologii, opisują podstawowe narzędzia interpretacyjne, sytuują literaturę dla dzieci i młodzieży na tle kultury wysokiej i popularnej.
Dłuższy opis	Zajęcia poświęcone będą następującym zagadnieniom: - problem konstrukt dziecka, dzieciństwa i dorosłego w kulturze - wpływ konstrukt dziecka i dzieciństwa na przekształcenia literatury dla dzieci i młodzieży - dawniejsze i współczesne metody badań literatury i książki dziecięcej Uczestnicy poznają wybrane metodologie badań literatury dla dzieci i młodzieży, warsztat pracy naukowej, zyskują umiejętność oceny trafności wybranej metody interpretacyjnej. Poznają zasadnicze pojęcia związane z opisem, interpretacją i oceną utworu literackiego, a także książki jako przedmiotu.
Literatura	<i>Wprowadzenie do badań nad dzieciństwem</i>, oprac. M. J. Kehily, przekł. M. Kościelniak, Warszawa 2008 P. Ariés, <i>Historia dzieciństwa. Dziecko i rodzina w dawnych czasach</i>, Gdańsk 1995 A. Baluch, <i>Archetypy literatury dziecięcej</i>, Kraków 1992 J. Cieślowski, <i>Literatura osobna</i>, Warszawa 1985 W. Kostecka, <i>Tajemnica księgi. Tropami współczesnej fantastyki dla dzieci i młodzieży</i>, Warszawa 2010 G. Lasoń-Kochańska, <i>Gender w literaturze dla dzieci i młodzieży</i>, Słupsk 2012 G. Leszczyński, <i>Kulturowy obraz dziecka i dzieciństwa w literaturze drugiej połowy XIX i w XX w.</i>, Warszawa 2006 P. Péju, <i>Dziewczynka w baśniowym lesie</i>, Warszawa 2008 R. Waksmund, <i>Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej</i>, Wrocław 2000 V. Wróblewska, <i>Przemiany gatunkowe polskiej baśni literackiej XIX i XX w.</i>, Toruń 2003 K. Slany, <i>Groza w literaturze dziecięcej. Od Grimmów do Gaimana</i>, Kraków 2016 <i>Dzieci</i>, wybór, opracowanie i red. M. Janion i S. Chwin, t. 1-2, Gdańsk 1988 (<i>Transgresje V</i>)
Efekty kształcenia	Wiedza: • zróżnicowanie dawnych i współczesnych metod interpretacji książki dziecięcej; • zakres merytoryczny i pojęciowy nauki o książce dziecięcej; Umiejętności: • stosowanie właściwych pojęć interpretacyjnych i opisowych;

	• stosowanie i ocenianie doboru metod interpretacji literatury i książki dziecięcej; • sytuowanie książki dla młodych odbiorców w kontekście kultury wysokiej i popularnej; Kompetencje społeczne: • aktywne modelowanie kultury literackiej młodego pokolenia dzięki interpretacji kierunków rozwoju literatury i książki; • kształtowanie postaw proczytelniczych niedorosłych odbiorców za sprawą trafnego doboru metod interpretacji zjawisk literackich.
Metody i kryteria oceniania	Zaliczenie (bez oceny) na podstawie aktywności na zajęciach
Zakres tematów	1. Swoistość metod badań literatury dziecięcej 2. Przedmiot badań. Literatura dla dzieci i młodzieży – płynność granic. Swoistość, osobność czy jedynie konwencja? 3. Utwór literacki z różnych perspektyw interpretacyjnych. Stosowane metody a eksponowane w dziele treści 4. Funkcje literatury dziecięcej 5. Literacki i kulturowy konstrukt dziecka i dzieciństwa
Metody dydaktyczne	Dyskusja swobodna i kierowana po kolejnych etapach wprowadzania słuchaczy w kolejne obszary problemowe.
Liczba godzin	4
Punkty ECTS	2

Przedmiot	Źródła informacji do problematyki literatury i książki dziecięcej <i>Information sources to the children's literature</i>
Prowadzący	dr Michał Zajac
Rodzaj przedmiotu	wykład
Założenia	Podstawowa wiedza na temat książki dla dzieci w XX wieku.
Skrócony opis zajęć	Zajęcia są poświęcone zaprezentowaniu oraz przedyskutowaniu najważniejszych źródeł informacji (polskich i obcych) niezbędnych do zgłębiania zagadnień związanych z literaturą i książką dziecięcą. Podjęta zostanie również tematyka światowych i polskich centrów informacji o książce dziecięcej.
Dłuższy opis	Cykl wykładów (2) poświęconych omówieniu najważniejszych źródeł informacji nt. książek i literatury dziecięcej. Omówione zostaną najważniejsze publikowane źródła informacji polskie i obcojęzyczne (przede wszystkim anglosaskie), tak drukowane (encyklopedie, słowniki, bibliografie, czasopisma profesjonalne), jak i dostępne on-line (bazy

	danych, wortale, strony internetowe wydawnictw, organizacji wspierających czytelnictwo i literaturę dla dzieci i młodzieży, blogi, profile na Facebooku etc.).
Literatura	▪ J.Z. Biątek, <i>Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1918-1939</i>, Wyd. 2. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1987, ▪ J. Cieślakowski, <i>Literatura i podkultura dziecięca</i>, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1975. ▪ I. Kaniowska-Lewańska, <i>Literatura dla dzieci i młodzieży do roku 1864</i>, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1973 ▪ K. Kuliczowska, <i>Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1864-1918</i>, Warszawa 1983, ▪ <i>Nowy słownik literatury dla dzieci i młodzieży</i>, Wiedza Powszechna, Warszawa 1984 ▪ <i>Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej</i>, Ossolineum, Wrocław 2002 ▪ Czasopisma „Ryms”, „Guliwer”
Efekty kształcenia	Wiedza: ▪ poznanie najważniejszych źródeł informacji w omawianej dziedzinie. Umiejętności: ▪ umiejętność efektywnego wykorzystywania źródeł informacji, ▪ zdolność poddania ich krytycznej ocenie Kompetencje społeczne: ▪ rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie, ▪ umiejętność określania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.
Metody i kryteria oceniania	obecność na zajęciach (zaliczenie bez oceny)
Zakres tematów	▪ centra informacji o książce dziecięcej – Internationale Jugendbibliothek, Barnbokinstitutet, Muzeum książki dziecięcej, ▪ drukowane źródła informacji o książce dziecięcej – słowniki, monografie, bibliografie, czasopisma ▪ internetowe źródła informacji o książce dziecięcej – strony internetowe, wortale, blogi, profile na Facebooku
Metody dydaktyczne	prelekcja, dyskusja
Liczba godzin	4
Punkty ECTS	2